

Bíodynamísk havebrug

...mere lív

Den biodynamiske have

– til glæde og nytte

Den biodynamiske dyrkningsmetode er både en konkret arbejdsmåde og en inspiration til en personlig indlevelse i de skabende processer, der ligger bag planternes former, farver, dufte og smag. At dyrke sin have biodynamisk skal gerne give næring til glæde og fordybelse, til krop og sanser.

I denne folder vil vi give en kort beskrivelse af nogle af de grundlæggende principper bag biodynamisk dyrkning. Der er ikke her plads til detaljerede anvisninger, men på bagsiden er der forslag til, hvor man kan læse mere.

Grundlaget for den biodynamiske metode er en erkendelse af, at der i naturen er livgivende kræfter, der virker formende på det fysiske, det levende. Når man dyrker sin jord biodynamisk, øger man forbindelsen mellem det

biologiske liv, **bio**, og de formende livskræfter, det **dynamiske**.

En harmonisk forbindelse styrker planternes balance mellem at vokse og modnes, og fremmer derved deres sundhed og evne til at modstå sygdomme og skadedyr. Køkkenhavens produkter bliver sunde fødevarer med både næringsstoffer og næringskræfter, der giver næring til hele mennesket.

Kompostbunken - fuld af liv og dynamik

I den biodynamiske have har kompostbunken en meget vigtig funktion. Som biodynamikere betragter vi kompostbunken som en form for organisme hvor biologiske processer og dynamiske livskræfter sammen er aktive i at danne humus.

For at styrke en harmonisk omsætningen i komposten bruger vi en

række biodynamiske præparater. Præparaterne er fremstillet af seks lægeplanter, der gennem en særlig modningsproces har optaget livskræfter fra planeterne. En kompost med

præparater virker i særlig grad opbyggende på jordens frugtbarhed og på planternes evne til at optage næringsstoffer og næringskræfter på en sund måde.

Foruden de seks kompostpræparater er der to præparater til jorden og planterne. Humuspræparatet øger jordens humusdannelse og planternes rodudvikling og grokraft. Kiselpræparatet fremmer planternes optagelse af lys, og dermed deres modning og udvikling af duft, smag og farve. Det har betydning for produkternes sundhed og for deres kvalitet som fødevarer.

Mangfoldigheden

Frodigheden i en biodynamisk have er et resultat af dens mangfoldighed af blomster og buske, frugter og grønsager, fugle og insekter, lys og skygge, former og farver. Mangfoldigheden opbygger havens frugtbarhed og sundhed. Blomster tiltrækker bier og sommerfugle. Et lille dyrehold giver liv. Nogle holder høns eller kaniner,

der forvandler vilde og dyrkede planter til gødning til kompostbunken. Alle kan "holde" fugle ved at sætte redekasser og et fuglebad op, fodre om vinteren og dyrke mange forskellige planter til mange slags insekter til fuglene.

I jorden er mangfoldigheden af orme, insekter og mikroorganismer fascinerende stor. Den kan plejes med god præpareret kompost, et godt sædskifte og en jordbearbejdning, der løsner og giver luft.

Styrke og forebygge

Frem for at se skadedyr og sygdomme som fjender, kan man øve sig i at forstå dem som tegn på ubalancer. Det kan f.eks. skyldes for meget regn, sol, kulde, gødning eller et dårligt sædskifte. I litteraturen om den biodynamiske have er der konkrete råd om, hvordan man kan genoprette balancen med naturlige midler, f.eks. planteudtræk, og hvordan man kan forebygge ubalancer.

Når man dyrker biodynamisk, kan man let blive inspireret til at fordybe sig i planternes udfoldelse fra frø over kimplante til blomstring og frøsætning. Man kan iagttage, hvordan processen i begyndelsen af plantens vækst er en stærk udvidelse. Senere, op mod blomsterdannelsen, sker der en sammentrækning, der resulterer i en ny udvidelse i selve blomstringen. Efter blomstringen er processen igen en ny sammentrækning, der resulterer i frugtdannelse og frøsætning. Processen kan opleves særlig intens, hvis man gennem tegning lever sig ind i forløbet.

Internationale
garantimærker
for kontrollerede
biodynamiske
fødevarer og
andre produkter

Solen, månen og planeterne

Mange mennesker forbinder biodynamisk dyrkning med "noget med at så efter månen". Og det er rigtigt. Mange biodynamiske og økologiske haveejere tager hensyn til månens stilling i forhold til stjernebillederne og planeterne, når de skal så, luge og høste – og passe bier. Det kan de gøre på baggrund af en omfattende forskning gennem mere end 50 år i, hvordan jord, planter og bier påvirkes af impulser fra himmelrum-

Bogliste:

Bøger fra Foreningen for Biodynamisk Jordbrug:

Maria Thuns Havebog

Biodynamisk jordbrug – fra vision til virkelighed af Inger Brochmann
Såkalenderen af Maria Thun

Bøger om økologisk jordbrug:

Økologisk havebrug af Marie-Luise Kreuter

Økologisk køkkenhave af

Troels V. Østergaard

Den økologiske have af Mette Østergaard

Den selvforsynende have af J. Seymour

Foreningen har to kontorer:

Økologiens Hus, Frederiksgade 72,
8000 Århus C, tlf. 86 19 94 45,
fax 86 19 95 57

Birkum Bygade 20, 5220 Odense SØ,
tlf. og fax 65 97 30 50

e-mail:

biodynamisk-forening@mail.tele.dk

hjemmeside:

www.okologiens-hus.dk/biodynamisk

**Foreningen
for Biodynamisk
Jordbrug**